

Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca
Informatīvi izglītojošā
avīze

Strenču pilsētas
BIBLIOTĒKA

PARKS

2007. gada

Nr. 35

jūlijs

7. nodaļas prezentācija

Nodaļas vadītāja daktere Monika Mukāne apsveica atnācējus, pastāstīja par savas, geriatriskās nodaļas vēsturi, pacientēm un to ārstēšanu, un darbiniekiem. Pēc tam Vitālijs Rodins, Strenču Psihoneiroloģiskās slimnīcas direktors, pieminēja savu nodaļas vēstures redzējumu, un nodaļas vecākā māsa Elza Kristiņa apsveica bijušos darbiniekus. Turpinājumā notika koncerts, kurā muzicēja un dzeju lasīja nodaļas personāla bērni un mazbērni un kurā tika rādīta ludziņa. Uz atvadām tika izdalītas lapiņas ar „Čikāgas piecīšu” dziesmas „Līgo, māmiņ, līgodama” vārdiem, un visi klātesošie Raldas Ziemules pavadībā to nodziedāja, ielīgodami Jāņus. Arī Jāņu uzkodas un citi gardumi tika dalīti un tiesāti, pastaigājoties pa nodaļas *jāniski* izpušķotajām telpām un apskatot rokdarbus, ko darinājušas patientes.

= Avīzes korespondente Agnese =

„Jūtos kā mājās!”

Ar šādiem vārdiem stāstu sāka sirmā kundze – daktere Zigrīda Brože, vai kā visi kolēģīši mīļi sauc, dakterīte Brožīte.

„Kā daktere sāku strādāt no 1955. gada Valmierā. 1972. gadā sāku strādāt Strenčos 7. nodaļā (terapeite – konsultante). Pēc gada, 1973. gadā, nomainot dakteri Venterzuti, kļuva par 7. nodaļas vadītāju un nostrādāju līdz 1994. gadam, kad aizgāju pelnītā atpūtā. Tātad 7. nodaļā es nostrādāju 22 gadus.

Šodien šeit ir padarīts daudz sociālajā jomā un uzlaboti dzīves apstākļi pacientiem. Mazas palātas ar pāris pacientiem katrā, bet toreiz bija lielas palātas - līdz 100 pacientiem nodaļā. Ārstēšanas veids pacientiem nav mainījies, tāpat ārstējam psihiski slimus, somatiskus pacientus. Toreiz es vēl konsultēju arī citām nodaļām.

Vecākā māsa Elza Kristiņa ir enerģijas pārpilna – ar viņu es roku rokā, soli solī nostrādāju kopā 22 gadus. Kā arī ļoti mīļi atceros manas med. māsiņas un sanitārus. Kopā svinējām jubilejas, Jaungada eglītes. Kolektīvs bija labs, čakli un satīcīgi dzīvojām un daudz strādājām.

Ar labiem vārdiem atceros slimnīcas direktorus Dr. Rattu, Dr. Ķeplokovu, Dr. Kapzemi, Dr. Rodinu.

Kā jūtos šodien? Svētku reizē labi, prieks redzēt un satikt visus, bet tā jūtos slikti, nav tā veselība. Tai sakarā gribu pateikt lielu, lielu paldies 7. nodaļas kolektīvam, kas mani 3 gadus atpakaļ pieņēma – paārstēja, aprūpēja, apčubināja – ja tā nebūtu bijis, šodien es te nebūtu bijusi. Paldies!

Pensijā jūtos skumji. Šo mēnesi man paliks 85 gadi - vēl pērņ gāju uz baseinu peldēties, pirti apmeklēju regulāri. Ļoti patīk peldēties jūrā - es ceru, ka šovasar man izdosies aizbraukt uz jūru.”

= Cik es atceros, Jūs braucāt ar mašīnu, Jums tas ļoti patika. Kā ir tagad? =

„Mašīna pārdota, bet brauktu vēl tagad, ja nebūtu uz ceļiem tie „trakie” braucēji – tā agrāk nebija.

= 7. nodaļas kolektīvs ir pateicīgs un priecīgs, ka Jūs varējāt ierasties uz nodaļas prezentāciju.

Lai Jums, Dr. Brožīte, ir laba veselība, lai lustīgi nosvinat jubileju un lai jauka vasara!

Paldies par interviju, man bija liels prieks Jūs satikt! =

= Interviju pierakstīja Sandra Vorpe =

Es novēlu Jums možus pavasarus,
Es novēlu Jums vasaras rītus spirtus,
Es novēlu Jums dāsnu rudens rotu –
Es novēlu sauli ziemas dienās,

Kur katrs pumpurs krāšņā ziedā plaukst!
Kur rasas veldze darbam spēku dod!
Ar kuru lepoties, kad mati zied!
Un pēdas, kuras putens neaizsedz!

8. nodaļas prezentācija

Nodaļas vadītāja Edīte Damberga pastāstīja par vīriešu geriatriskās nodaļas vēsturi, tās specifiku un nākotnes vīzijām un pieteica bijušo nodaļas māsu Inu Nuķi, kura pieminēja arī savu vēstures redzējumu. Arī bijusī nodaļas māsa, Taisija Ščeglova teica vēsturi. Tad daktare Edīte Damberga un nodaļas personāls sveica bijušos darbiniekus. Turpinājumā Ruta Platkāne, slimnīcas friziere lasīja daktres Ploces dzeju (tās pirmizdevumu 8. nodaļa iedāvināja administrācijai un katrai nodaļai) un pieteica dziedātājus – 8. nodaļas pacienti Pēteris dziedāja “Ugunskurs nakts tumsā kvēlo”, Andrejs spēlēja pavadijumu uz sintezatora un duetā ar Vilni, kurš vēl kratīja grabuli, dziedāja “Ziedi, ziedi rudzu vārpa” un pēc tam tas pats Vilnis angļiski uzstājās ar kantrī dziesmu “Kokvilnas lauki”, bet tad nodaļas sanitāru koris dziedāja dziesmas “Ugunskurs” un “Liktens sūtnis”. Izdziedājies meiteņu koris arī skatītājus piedabūja uz kopādziedāšanu dziesmu “Tur aiz mākoņiem ir saule”, kas ļoti labi skanēja. Kad nodaļas vadītāja daktare Edīte Damberga pateicās personālam un vēlēja turpmāk strādāt kopā vēl ilgi, Strenču PNS vadītājs Vitālijs Rodins pastāstīja nodaļas biogrāfiju savā biogrāfijā un apsveica nodaļas vadītāju un vecāko māsu. Ar to arī saviesīgā daļa beidzās, un viesi varēja apskatīt nodaļas telpas.

Agnese

Kokteilis “zāles + alkohols”

ir bīstams savienojums. Pietiek jau ar to, ka zāļu lietošana ir slodze aknām un grādīgais bīstams tām pašām aknām, nierēm, asinsrites sistēmai, dzimumfunkcijai, nervu šūnām u.c. – proti, visam cilvēkam kopumā gan fiziski, gan garīgi –, bet kopā tie padziļina viens otra iedarbību. Psihiatre Ilona Paegle, Strenču PNS 1. nodaļas ārste teic, ka uzdzertais alkohols pastiprina zāļu iedarbību – tas nozīmē, ka zāles iedarbojas dubultā, un tas ir vairāk nekā pacientam nepieciešams. Katram cilvēkam ir sava zāļu optimālā deva, bet alkohols ir bīstams katalizators. Pats alkohols, uzdzerts uz zālēm, reibina vairāk: tas provocē uz pašnāvības mēģinājumu vai dusmu lēkmi – agresiju pret citiem vai sevi – var radīt halucinācijas. Aknām un nierēm šis kokteilis ir liela slodze. Smadzeņu šūnas tas bojā vēl vairāk par vienu pašu šņabīti. Lielās devās uzdzerts, grādīgais var novest komā un reanimācijā. Tas jau ir bīstāmi dzīvībai, tas jau ir uz dzīvības un nāves robežas.

Lūk, tāpēc Strenču PNS mēģina nepieļaut alkohola lietošanu, jo mēs visi te esam, lai ārstētos nevis sabeigtu savu veselību vēl vairāk. Tas ir smags pārkāpums, un ir saprotams, ka tādām “nedarbam” sods ir bargs – līdz pat izrakstīšanai no slimnīcas – kas tomēr ir taisnīgs, jo – atkārtos, bet tas ir nepieciešams – mēs te esam, lai ārstētos, nevis sabeigtu savu veselību. Antidepresanti kopā ar depresantu, kas ir alkohols, kopā tomēr nesader.

= Dakteri Ilonu Paegli iztaujāja Agnese =

Ielīgosim Jāņus

Jaukā, saulainā dienā mēs, pacienti, kopā ar Raldu bijām sagatavojuši dziesmas Jāņu garā. Gribējās, lai solisti drosmīgāk dziedātu, iemācītos vārdus no galvas. Man bija uzticēts ne tikai dziedāt, bet arī noskaitīt tautasdziesmas – man tas ļoti patika, un skatītāji teica, ka arī izdevās.

Mums pašiem patika gatavoties koncertam un tajā dziedāt, un ceru, ka skatītājiem arī patika.

= 6. nod. Ilze Šveicare =

21. jūnija līgošana sporta laukumā

Paldies gribētu pateikt 6. nodaļas meitenēm Agnesei, Ilzei, Maijai kā arī 5. nodaļas darba terapijas instruktorei Laimai, kas cītīgi veda uz mēģinājumiem savus puīšus Jāni un Ojāru, lai izdotos Jāņu ielīgošanas uzvedums, un arī mūzikas skolas audzēkņiem, kas parūpējās par muzikālo noformējumu (Annijai, Amandai, Līvai, Sofijai, Lanai, Sergejam, Kristapam, Mārīnam, Laurim). Paldies! Jauku vasaru! = **Bibliotekāre Sandra Vorpe** =

21. jūnija Jāņu sarīkojumā, saulains laiks, sirdī bija prieks. Rotaļas bija interesantas. Jāņi bija daudzi un visiem bija galvā Jāņu vainags, tikai Līga bija viena, arī viņai bija ziedu vainags galvā. Cerams kad nākošo gadu būs uz Jāņiem vairāk Līgas. Jāņu dienas uzvedums bija interesants, un negaidot pārsteidza skatītājus, jo gājām taču aplīgot. Varēja būt vairāk siers un pīrāgi. Kvass bija ļoti labs, jo no kvasa palika jautri.

Mūzika gan varēja būt skaļāka, jo sporta laukuma švaki skanēja magnetafons.

= **Maija Bogdānova 6. nod.** =

Es gribētu izteikt savas domas – man ļoti patika Līgo pasākums. Mani patīkami pārsteidza uzvedums – tas bija jauks, bibliotekāre Sandra bija neatpazīstama – domāju, ka Dailes teātra aktrise. Pirms uzveduma smuki runāja Sandra Pakalne un ļoti patika direktora uzruna un dzejolis. Ļoti esmu apmierināta ar šo pasākumu.

= **Biruta Karitone 6. nod.** =

Labdarības koncerts „NĀBURGI”

22. jūnijā slimnīcas parkā viesojās folkloras kopa „Nāburgi” no Valkas ar labdarības koncertu. Klausītājus priecēja ar latviešu tautas dziesmām un ar Jāņu ielīgošanas dziesmām. Mēs dziedājām un aplaudējām līdz zināmām dziesmām. Saulainā un pirmsjāņu diena izvērtās lustīga. Pacients Jānis mūziķiem lūdz izpildīt dziesmu „Pliks un nabadziņš” – mūziķi šo dziesmu nemācēja, bet Jānim apsolija to iemācīties un nākošo reizi kopā ar viņu nodziedāt.

Mūziķi bija ļoti priecīgi par skatītāju atsauksmi un ļoti patīkami pārsteigti par zaļo un brīnišķo parku, un par mūsu viesmīlību. Viņi izteica domu pie mums viesoties Ziemassvētkos, savukārt mēs bijām sarūpējuši mazu cienastu ar Jāņu noskaņu.

= Bibliotekāre Sandra V. =

Pieredzes apmaiņas apmeklējums Vācijas pilsētā Saidā

Mūsu pilsētai Strenčiem ir vairākas sadraudzības pilsētas Itālijā, Čehijā, Vācijā. Ar Vāciju mūs vieno draudzība ar Saidas mazpilsētu. Sadraudzības līgums parakstīts 2005. g. pavasarī.

Sadarbība aizsākās pateicoties Strenču un Saidas koriem. Šogad Saidas pilsēta svinēja 800 gadu jubileju, un to sveica arī delegācija no Strenču pilsētas – Strenču pūtēju orķestris un vidējās paaudzes dejotāji un Strenču Domes pārstāvji Domes priekšsēdētājas Velgas Graumanes vadībā. Slimnīcu pārstāvēju es, RC “RASA” vadītāja Sandra Pakalne.

Sadarbības ietvaros arī apmeklējām Saidas tuvumā atrodošos pensionātus, kas bija iekārtoti gan veciem ļaudīm, gan personām ar psihiskās veselības traucējumiem. Šo pensionātu īpašniece Rita Minhē kundze ir ciemojusies Latvijā – kā dāvinājumu slimnīcai 2006. gada rudenī slimnīca saņēma lietotās drēbes, kartupeļu mizojamo mašīnu, traukus, invalīdu pārvietošanas līdzekļus, u.c.. Šis dāvinājums izmantots slimnīcas vajadzībām. Redzētais Vācijas pensionātā bija interesants un iedvesmoja turpmākam darbam. Vēlamies sadarbību turpināt.

Vēl apmeklējuma laikā bija iespēja apskatīt Drēzdeni, vienu no lielākajām Vācijas pilsētām. Mazpilsētu Zaifeni, kura ir mazu koka rotaļlietu galvaspilsētiņa un tūristu iecienīta tieši Ziemassvētkos. Interesanta bija piedalīšanās 800 gadu veltītajā gājienā no Frīdebahas uz Saidu, kas bija aptuveni 3 km. Tas bija neparasts ar to, ka vizuāli tika atainoti vēsturiski svarīgi fakti visu 800 gadu garumā.

Paldies Saidas pilsētas labiem cilvēkiem, kuri deva iespēju ciemoties un sveicienus sūta arī mūsu slimnīcai.

Attēlā redzama pirmā no labās puses Rita Minhē kundze un Strenču pilsētas delegācija.

Atmiņas par ekskursiju

Bija apmācies 19. jūlija rīts, brīžiem mūs iepriecina arī saulīte. Sākās Strenču slimnīcas pacientu ekskursijas diena. Devāmies pa maršrutu Strenči-Burtnieki-Mazsalaca-Ķoņi-Strenči. Ekskursiju noorganizēja Strenču slimnīcas sociālā darbiniece Sandra Pakalne ar slimnīcas atbalstu.

Pirmais pieturas punkts bija zemnieku saimniecība - stādu audzētava Burtniekos, kur audzē dažādus 700 šķirņu stādus 2 hektāru platībā. Pēc tam apmeklējām Burtnieku zirgaudzētavu, kurā ir ap 200 zirgu. Zirgaudzētava specializējas uz vaislas ērzeļu un jaunzirgu audzēšanā Latvijai un Eiropai. Tur nodarbojas arī ar jātnieku sportu. No šīs zirgaudzētavas vēl padomju laikos nācis olimpiskais čempions.

Mazsalacā apmeklējām Velniņu muzeju, kurā aplūkojamās figūriņas radījis Valters Hirts.

Dzirdējām arī slaveno Skaņākalna atbalsi, izstaigājām Kurbada kaujas lauku un Rūķišu takas, aplūkojām Enģeļalu un Velnalu. Drosmīgākajiem bija iespēja mērot 96 pakāpienus uz Mīlestības tiltiņu.

Mums par izbrīnu vēl joprojām miltus un putraimus maļ senās Ķoņu dzirnavās. Apskatījām arī līdz pat mūsdienām darboties spējīgās vilnas pārstrādes mašīnas.

Mājupceļā iegriezāmiem zemnieku saimniecībā, kurā audzē strausus un dažādas vistu un fazānu šķirnes, redzējām arī stepes murkšķi un miniatūrās cūciņas.

Piekusuši, bet ļoti gandarīti atgriezāmiem Strenčos un ceram, ka ekskursijas būs arī turpmāk. Izsakām pateicību Sandrai Pakalnei un slimnīcai, kā arī virtuves darbiniecēm par sagatavoto cienastu.

= Gita Taube =

Pasta soma

Tā paiet mūžs, tā paiet gadi,
un izaug bērzs, un izaug radi,
bet viena kā esi un esi, netiec
ar sevi galā...

Tu vari daudz, bet viss paliek
pusratā, un netiec no
šīs jūras dzelmes tumšās ārā –
kā veca kuģa vraka enkura
āķis Tevi kāds tur, kas tas ir?
Es nerodu atbildi...

Vai tiešām pats Neptūns?

Kā atbrīvoties no viņa āķa,
kā spēt uzpeldēt un ieraudzīt
saules lēktu?

Kā rīta rasā lasīt pirmās zemenes?

Kā? Jūs ziniet? Es nē!

Man laikam jātiek galā pašai
un jābrauc kartupeļu vagās
savus soļus mīt,
jo nezinu, kas būs rīt.

Es labāk kartupeļus stādīšu
un kopā ar visiem smiešu,
jo es nevaru te – man salst,
mani spiež šie mūri,
te ir auksti, man trūkst saules -,
un es noliecu galvu Jūsu
priekšā reizi no reizes, jau
kuro reizi, un lūdzu,
vienmēr Jūs pieminot:

“Lai spēks un dvēseles miers
ir ar Jums, Dakterīt!
Šodien, šo brīdi, it visu
laiku – gan tad, kad saulīte spīd,
gan tad, kad līst, un ir migla,
gan tad, kad negribas
runāt ne ar vienu,
lai dvēseles miers ir
ar Jums! Paldies!

17.05. 2007.

Valda Ostrovska

Atver kā logu dvēseli plašāk
Rīta krēslai saki labrīt
Izplešot spārnus pār mākoņu ēnām
Zemei ļauj silti uzsmaidīt.
Pieķļaujies vējam un sajūti skūpstu
lietus lāsei, kad vaigu Tev glauž,
Atļaujies sapņiem kā labāk pat būtu
To prieku, ko sirds vēl tev nenojauš.
Uzplauksti smaidā pār simtgadu kalniem
Dzirkstot līksmībā sveicinot dienu
Ar saullēkta margotu dimanta salnu
Nepalaid garām šē mirkli nevienu.

Traucies pār plašumiem skanīgā dziesmā
Nosūtot skūpstus pat tiem, kas Tev saka
-Neprātis, joņodams degsi kā liesmā,
Zīmēdams varavīksnes krāsu arkas
Sadegsi koši kā krītoša zvaigzne,
Vakaram pasniedzot roku un elpu,
Atzīstot vienīgi to, ka šī laime
Piepilda ilgu alkstošu telpu
Dvēselē uzziedēt spožākā gaismā
Neprasot, cik ilgi izstarot lemts.
Dzīvības priekā lai dziesma tad raisās
Par to, ka šis svētums Tev neatņemts.

Atspulgs.

Tur, aiz tā paugura, kur Gauja
līkumu met,
kur saule vakarā riet, tur tālumā
redzēt atspulgu vēlētos tādu –
tādu iedomāto tēlu,
kas mistisks un reizē reāls,
rokas stiepiena attālumā, bet...
neaizsniedzams un tāls.
Tas atspulgs saulei rietot atgādina –
Tu neesi viena!
Atspulga reālā puse ir Tavs bērns –
Tavs lolojums, Tava sāpe – straujš
un reizē arī mīlīgs un lēns,
tāpēc paveries saules atspulga
ūdens spēlēs un
kaut ko no sirds vēlies!

Valda Ostrovska

Vecākai mātai Dzidrai Liepiņai

Tālu aiz viņiem kalniem
Paliek bērniņas rīts.
Priekšā ir bezgala tālums
Neziņas plīvurā tīts.

Bijušais tik skaists man šķiet,
Gribās vēl atpakaļ iet,
Seno mīļo taku mīt,
Neizteikto pasacīt.

Novēlam mēs,
6. nodaļas meitenes,
labu veselību, daudz prieka un
saules mūžu nodzīvot!

=Ilze Šveicare=

Tā gadās

Kratām maciņus,
Skaitam latiņus,
Tirgojam "krutkiņas",
Krāpjām sieviņas
Apaļas un tieviņas.
Ja svētelis brūtei ko nesīs,
Čalis tūlīt pie sievas tesīs.
Vīram tā jau N-to reizi
Nogājis ir greizi.
Ja Mare kritusi grēkā
Un mazo puncī nēsā,
Tā iešauj lūpās spožus riņķus
Un uzklāj košus smiņķus,
Steidz šukīt jaunus prinčus.

Pārsteigums

Tele-tele-telefons
Bieži gadās mums
Nepareizs savienojums.
Telefons patīkami skan.
Tenors jautā man:

"Mīļā, labā kā jūties mana?
Zini, kas tev zvana?"
Nezinu un nesaprotu
Ilgi gaidu vārdu ilgotu.
"Mīļā vai mani dzirdi?"
Jā, patīkams pārsteigums,
Jo nepareizs savienojums.

Vēlējums karikatūristam Gatim Šļūkam

Gatīt, man patīk skatīt,
Kā Tu zīmē un pantis rīmē.
Tava roka un galva
Eiro Latvijai kā balva.
Ar savu būtību
Un Dieva svētību
Caur humorprizmu
Ieraugi, izdomā neizdomāto.
Uzzīmē un "dzemdē" "antirozes".

= Silvijas Zalakas dzeja =

Silvija cer, ka dzīvē arī Jums noderēs Jolantas un Gunnara padomi :

1. Jābūt drosmei paskatīties patiesībai acīs un būt godīgam pret sevi un savu partneri.
2. Ļoti svarīgi ir mācēt par visu izrunāties.
3. Saprast, ka karš starp diviem cilvēkiem ir postošs visiem.
4. Nedzīvot pagātnē.
5. Atcerēties, ka mīlestība ir Dieva dāvana.

Lai dzimst!

Lai labi vārdi dzimst!
Katra mutē skanēt nenorimst!
Neteiksim vārdus skarbus!
Veiksim Dievam tīkamus darbus!
Līdzcilvēkam uzsmaidi,
Labu vārdu pasaki!
Tas nav prasīts daudz,
Toties ļoti saudz!
Dzejas putnam vārdu daudz,
Katrs vārds, lai uz sirdi sauc!
Gaišais saulainais vārds,
Esi smaržīgs kā jūnija siena zārds!

Silvija Zalaka

Amālija rudenī.

Amālija rudenī
par daudz laiž ūdeni.
BIO gāzi izmanto-
vajadzībām savām.
Amālijas jaunkundze
liela, resna trakule.
Par traku visi viņu sauc,
jo tā ar ciskudrilli brauc.
Oktobrī pirmajā Amālija piketē.
Oktobrī otrajā Veidenbauma jubileju svin.
Oktobrī trešajā Amālijai mazmeitiņa dzima.
Oktobrī ceturtdā diena atpūtai.
Oktobrī piektajā savu vārda dienu svin,
Jo tai pensija ir pielikta.
Hipp!Hopp!Hipp!
Tikai Amālijas jaunkundzei
vectētiņa nav.

Silvija Zalaka

Par jaunākajām aktualitātēm politikā. Silvijas Zalakas vēlējums Prezidentam Valdim Zatleram.

Es jaunajā prezidentā Valdī
Ar trusi uz labā pleca raugos
Un ceru "ieiet draugos".

Mūsu adrese: Strenču PNS, Pacientu klubs, avīze „Parks”, Valkas ielā 11, Strenči, LV – 4730

Avīzi veidoja: Ilze Šveicare, Silvija Zalaka, Aivars Auzukalns, Agnese Šapale, Maija Bogdānova, Biruta Karitone, Valda Ostrovska, Gita Taube, Inga Laicāne, Sandra Pakalne un Sandra Vorpe